

HATÁRTALANUL!

„Határtalanul a só útján” – avagy a 7. osztály erdélyi kirándulása

A biharkeresztesi Gárdonyi Zoltán Református Általános Iskola és AMI 7. osztálya sikeresen pályázott arra az erdélyi tanulmányi kirándulásra, amely a „HATÁRTALANUL!” (HAT-KP-1-2023/1-000791) program keretén belül valósult meg. Az utazásra 2023. október 24-27. között került sor.

A kirándulásra előkészítő órán készültek fel az utazó diákok, a Magyarország határain túl élő magyarság létszámát, az államhatáron kívüli elhelyezkedés történelmi okait tanulmányozták, a települések magyarságának történetét, jelenét, az összklakosság etnikai összetételét, a kirándulás részletes programját és az alapvető, elvárt viselkedési szabályokat ismerték meg, tablót készítettek a meglátogatandó helyekről. A felkészüléshez segítségül hívtuk a Barangoló digitális tartalomtárát (<https://www.okosdoboz.hu/hu-HU/Hatarontuli>) is. Grafikonok, térképek és ppt, tanári kiselőadások során jól felkészült izgatott csapat várta az utazás napját.

2023. október 24-én várakozással telve indult el 16 diák és két kísérő pedagógus a „A só útján”. Az utazás célja az volt, hogy tanulóink megismerjék a határon túli magyarság helyzetét, életét, a történelmi Magyarország kulturális értékeit, továbbá az, hogy az átélt élmények mélyítsék tanulóinkban a közösségi érzést, gazdagodjanak társas kapcsolataikban, erősödjön meg bennük a tisztelet az elődök iránt.

1. nap

Indulás és határátlépés után Nagyváradon csatlakozott hozzánk az idegenvezetőnk, Tiponucz Tibor. Az első megállónk „Erdély kapujában”, vagyis a Partium és Erdély határán, a Király-hágón volt. Itt megpihentünk egy kicsit, és megcsodáltuk a hegyekre néző kilátást.

A következő állomásunk Kolozsvár volt. A Szamos völgyében fekvő egykori magyar

város számos műemlékkel büszkélkedhet. Sétánk során megtekintettük a Szent Mihály templomot, amely Erdély második legnagyobb gótikus temploma. A templom szomszédságában látható Kolozsvár szülöttjének, Mátyás királynak monumentális lovasszobra, amely kétszeres életnagyságban ábrázolja Hunyadi Mátyást, akit két oldalról a fekete sereg vezérei -többek között Báthory István és Kinizsi Pál - fognak közre. Sétánk végeztével megtekintettük Mátyás király szülőházát is.

Ezután a Farkas utcai református templomhoz sétáltunk el, amely Kolozsvár híres gótikus műemléke.

A napunk még nem fejeződött be. Útnak indultunk Tordára, a sóbányába. Itt a föld alatt a természet páratlan sócsodáival, képződményeivel találkozhattunk, de óriáskerék, teke- és golfpálya, biliárdasztalok is szórakoztatják az ide látogatókat, hiszen a sóbánya napjainkban igazi turisztikai és - a gyógyulni vágyóknak - egészségügyi központ is. Idegenvezetőnk szemléletes előadásának köszönhetően azt is elképzelhettük, milyen nehéz munka folyt régebben, modern technikai eszközök nélkül egy ilyen sóbányában. Található odalent egy csónakázótó is, ha éppen valakinek ahhoz támad kedve. A nap végére maradt szállásunk elfoglalása és vacsoránk elfogyasztása Székelyszentlélek településen, a Becsali Panzióban, ahol nagyon barátságosan fogadtak bennünket.

2. nap

A korai reggeli után a falu iskolájába tettünk látogatást, ahol az igazgatóhelyettes asszony és a hetedik osztályos tanulók fogadtak bennünket, és körbevezettek az intézményükben. Mi is bemutatkoztunk, elmondtuk honnan jöttünk, meséltünk kicsit az iskolánkról, szerény ajándékkal kedveskedtünk a vendéglátóinknak.

Székelyszentlélek szomszédságában él és dolgozik Papp Jenő székelykapu-faragó mester. Őt meglátogatva igen tanulságos foglalkozásban lehetett részünk. Nagyon érdekes és szemléletes módon mutatta meg nekünk, hogyan űzi ezt a már-már kihalófélben lévő mesterséget a családja évtizedek óta. Megnézhettük a munkaeszközeit, a műhelyét és csodálatos kész vagy félig elkészült székelykapukat. Mesélt a székelykapuk hányatott történetéről, a kapukészítés munkafolyamatáról, fázisairól. A vállalkozó kedvű gyerekek kipróbálhatták a faragást a hagyományos eszközöket - véső, kalapács - használva.

Innen utunk Szovátára, a Medve-tóhoz vezetett. Sétáltunk a tó körül. Idegenvezetőnk megmutatta a környék jellegzetes villáit, és mesélt az élénk idegenforgalomról is, hiszen a Medve-tó a sókarszton létrejött heliotermikus tó, ahová reumatikus és gyulladássos betegségek kezelésére érkeznek a gyógyulni vágyók.

A következőkben úti célul ismét egy sóbánya meglátogatását tűztük ki, de már Parajdon. A sóbányába egy, az alagútban közlekedő busz vitt le bennünket. A lenti élményközpontban ezernyi szolgáltatást vehettünk igénybe. Van itt játszótér, kalandpark, étkezési és vásárlási lehetőség. Található odalent egy kápolna, ahol imádkozni lehet, de egyházi szertartásokat is tartanak. Egy helyi idegenvezetőtől megtudhattuk milyen értékes is volt régen a só, és hogy értéke az aranyéval vetekedett. Mesélt a bánya tárnáiról, a sókitermelésről és arról, hogy milyen magas tisztaságú és mennyi ásványi anyagot tartalmaz a parajdi só. A nagyon kedvezőtlen, hűvös, esős és sáros időjárás miatt idegenvezetőnk nem javasolta a program részét képező túrát a Sósorosban. Az itt látott szépségeket, különleges képződményeket sajnos így nem láthattuk.

A visszaúton Korondon megálltunk a kézműves vásárban, ahol a rengeteg portéka és vásárlási lehetőség kárpótolta a diákokat a továbbra is esős időjárás miatt. A nap végén meglátogattuk a Farkaslakán született írónk, Tamási Áron sírját, idegenvezetőnk pedig mesélt az életéről és a munkásságáról. A finom vacsora után már csak a pihenés és a felkészülés várt ránk a harmadik napra.

3. nap

Korán ébredtünk, munkával kezdődött a nap. Reggel Marcsi néni (Márton Mária) útmutatása szerint bedagasztottuk a kenyeret, hogy délután, ha a napi program után visszatérünk, kisüssük azt. A dagasztás és a reggeli után indultunk Szejkefürdőre. A székelykapuk alatt vezető úton felsétáltunk Orbán Balázs

sírjához. Idegenvezetőnk tájékoztatójából rengeteg információt kaptunk a székelyek életéről, közöttük a legnagyobb székelyként tartott Orbán Balásról.

Székelyudvarhelyen, a rövid városnézés után a szoborparkba mentünk, ahol megtekinthettük olyan híres magyarjaink mellszobrát, mint II. Rákóczi Ferenc, Báthory István, Bethlen Gábor, vagy éppen Vass Albert.

A zetelaki víztározó mellett elhaladva érkeztünk meg Gyergyószentmiklósrá, ahol felkerestük az örmény templomot.

A Békás-szorosba tett túránk nagyon fárasztó, de annál látványosabb volt a szakadó eső ellenére. Fantasztikus tájakat láthattunk. A szorosba beérve végigsétáltunk a monumentális sziklafalak, a száguldó, kristálytisza vizű patak mentén. A gyönyörű táj után hasonlóképpen lenyűgözött minket a Gyilkos-tó látványa. Megismertük a tó keletkezésének történetét és a hozzá kapcsolódó érdekes legendát is.

Csíksomlyóra indultunk tovább. Minden évben pünkösdkor tartják a legnagyobb zarándoklatot Csíksomlyón, amelyen több ezer ember vesz részt. Miután meghallgattuk a templom történetét és megtekintettük a belsejét, természetesen felmentünk a Szűzanya lábához, hogy imádkozzunk, könyörögjünk, vagy a segítségét kérjük életünk gondjainak megoldásában.

Hazaérve Marcsi néni már izgatottan várt bennünket, hogy a reggel bedagasztott kenyeret kemencébe vethessük. A frissen kisült forró kenyeret házi kacsaszírral jóízűen elfogyasztottuk.

4. nap

Reggeli után szinte azonnal buszra ültünk és megkezdődött utazásunk hazafelé. Utolsó napunkon azonban még rengeteg program várt ránk. Először Fehéregyházán álltunk meg a kútnál, ahol állítólag utoljára látták élve Petőfi Sándort a segesvári csata előtt. Rengeteg koszorú díszíti a nagy magyar költőnk emlékhelyét.

Segesvárra érkezve meredek úton sétáltunk fel a városba. Átmentünk a várkapun, majd végigjártuk a jellegzetes, egykori szász város szűk és díszes utcácskáit, megnéztük a híres óratornyát. Ezek után megmásztuk a régi iskolába vezető diáklépcsőt. Kicsit meg is sajnáltuk az akkori (és mai) tanulókat, hogy nap mint nap ennyi lépcsőt kellett megtenniük ahhoz, hogy az iskolához érjenek. Segesváron is megálltunk Petőfi szobránál, ahol koszorút helyeztünk el.

A kirándulásunk utolsó állomása Marosvásárhely volt. Idegenvezetőnk megmutatta nekünk a város gyönyörű épületeit, a várat és a rózsaparkot. Nagyváradra érve elbúcsúztunk az idegenvezetőnkől, aki a kirándulás ideje alatt azon fáradozott, hogy minél több mindent megmutasson nekünk a gyönyörű Erdélyből. Köszönjük a munkáját!

Az őszi szünet után tanulmányutunkat értékelő óra keretében mutattuk be az iskola teljes létszáma előtt ppt-vel, beszámolókkal, úti élmények megosztásával.

Szintén az őszi szünet után szerveztünk témanapot a nemzeti összetartozás témájában. Iskolánk közössége előtt beszámolót tartottunk a tanulmányútról. Megtekintettük a Mi, magyarok külföldi alkotók közreműködésével készült portrészorozatot. Ki mit tud? vetélkedőt rendeztünk a közös történelmünk, művészeti és természeti kincseink témában. A feladatok esetében segítségünkre volt a Barangoló digitális tartalomtár (<https://www.okosdoboz.hu/hu-HU/Hatarontuli>).

Célunk az volt, hogy tanulóink ismeretei bővüljenek a közös történelmünkről, megismerjék a határon túli emberek életét, a gyönyörű erdélyi tájakat. Át tudják érezni határon túli magyarok életének gondjait.

A kiránduláson mindannyian nagyon jól éreztük magunkat, egy valóban nagyon izgalmas, élményekkel teli utazás volt.